

LAK-ÕPPE TUUM

Peeter Mehisto – peeter@mehisto.eu

Mis LAK-õpe ei ole?

- lihtsalt uue õppekeele kasutuselevõtt
- programm ainult neljadele ja viitele õppijatele
- emakeelt neelav programm

OODATAV TULEMUS

Oleme koos mõtestanud:

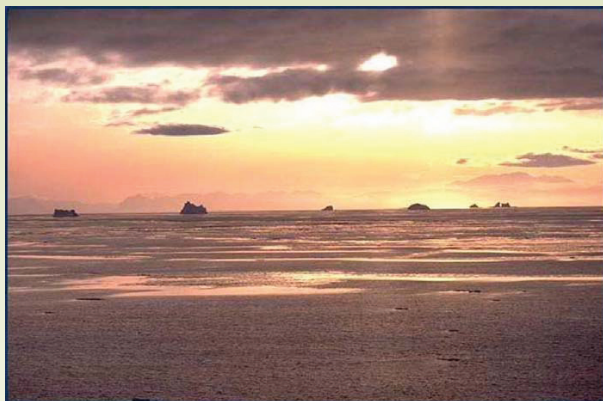
- **LAK-õppe olemust**

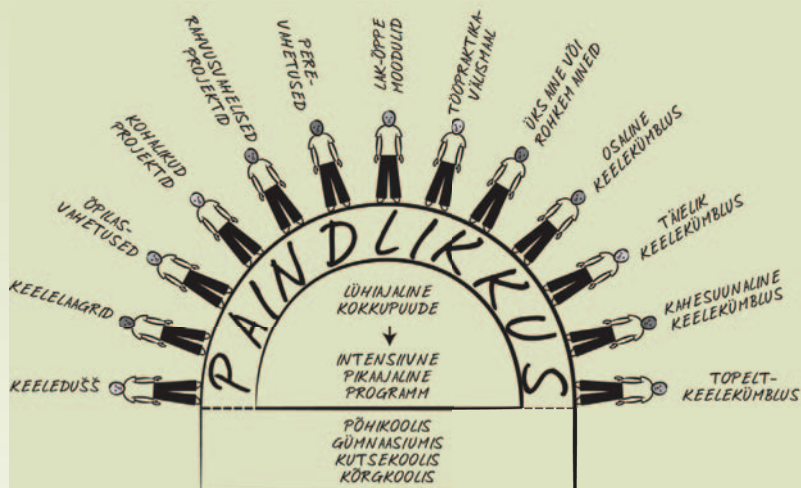

**LAK-õpe tähendab
aine ja teise keele
samaaegset õppimist.**

LAK-ÕPPE SÜND ???

LAK-ÕPPE MITU NÄGU

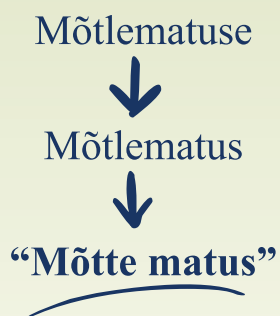

© Mehisto 2008

Eeldab põhjalikku mõttetööd!

Põhjaliku eeltööt pole mõtet
LAK-õppele läheneda

Mõned olulised mõisted

Ainekeel / suhtluskeel

Teise keele puhul kestab ainekeele omandamine õpilasel 5 kuni 7 aastat ning ainekeele arendamine eeldab kogu selle aja vältel õpetaja teadlikku süsteemset ja pidevat tuge.

(Cummins, 2000)

10 < > x

Mis on ainekeel?

Ei koosne lihtsalt sõnavarast, vaid ka mõistetest

Teadusteksti omadused:

- asjalik ja lakooniline sõnastus
- esituse konkreetlus, täpsus, ühemõtteline väljendus
- andmete usaldusväarsuse tõendatus

13 < > x

Mis on ainekeel?

Ainekeelele omased keelendid:

- Näidetest järeldub, et ...
- Diagrammi 1 andmed osutavad, et ...
- Küsitlusest võib järeldada, et ...
- Sellest tulenevalt ...

14 < > x

Hoiak

“kalduvus reageerida asjadele positiivselt või negatiivselt (Sarnoff, 1970)

- hoiak väljendub tunnetes
- kalduvus ajada segamine tunded ja faktid

18 < > x

Autonoomsus õppes

Nii õpetaja kui ka õpilase autonoomsuse definitsioon:

“Suutlikkus oma arengut juhtida, sotsiaalselt vastutust võtta ja kriitiliselt mõelda nii õppimisel kui ka teistes tegevustes, mõtestades haritust kui ühiskonna muutumist toetavat isiklikku ning sotsiaalselt kapitali.

(Lamb ja Vieira, 2007)

20 < > x

Omaalgatus

“võime tegutseda omaalgatuslikult ja tõhusalt, luues koostöös enda ja ühiskonna seisukohalt olulisi tähendusi

(Hunter ja Cooke, 2007; Kai Võlli, 2010)

21 < > x

LAK-õppe tuum

Kolmiktähelepanu

- aine
- keel
- õpioskused

KOKKULEPE ÕPITULE- MUSTES (AINES, KEELES, ÕPPIMA ÕPPIMISES)

**Ainealased (soovitud)
tulemused**

1. Te oskate nimetada, kaardil näidata ja kirjeldada 15 suuremat laama

2. Te oskate seletada, kuidas üks laam mõjutab teist.

**Keelealane (soovitud)
tulemus**

3. Te oskate kasutada analoogiaid, et kirjeldada teaduslikke fenomene sh seletades analoogia piiratust.

Maa pealispind / pealispinnad / pealispinda moodustavad maakoore

laamad liiguvad pidevalt on pidevas liikumises

põrkavad kokku liiguvad üksteise alla või peale muutub nii kuumaks, et sulab

gaasid trügivad ülespoole tekitavad survet põhjustab plahvatuse, mida nimetatakse vulkaanipurskeks

umbes sama kiirusega kui kasvavad meie küüned kilpvulkaanid sarnanevad Rooma sõduri kilbiga, mis lamab maas

Õpioskuste teadlik arendamine

Õpioskused on meie õppevõime parandamise vahendid.

Miks hiinlaste lapsed on Ameerikas nii edukad?

Tugistruktuuride loomine (scaffolding)

– nagu tellingud maja renoveerimiseks

“Aitab õppijal küündida kaugemale sellest, mida ta võiks üksi saavutada, saada osa uutest olukordadest ja võtta ette uusi ülesandeid.

(Gibbons, 2002)

- Pildi keskpunktis näeme / leidub / on / ...
- Värvina domineerib....
- Tavaliselt tähendab / sümboliseerib ...
- Naise (eide) käsi on ...

Pildi nimi on ... Selle maalis kunstnik ... aastal ...	Aasta ... on ...
Eesti ajaloo tähendusrikkas aasta, kuhu ...	
Üleval vasakul	Üleval paremal
Üleval murgas domineerib ...	Parernaas murgas on eelõige ...
See aitab sõnata eelle ...	Ei paistab ...
Värvide / leidub maali veel ...	Ei vants ...
Maat tekstab ... tumset	... jääd mulje, et ...
	... värv sobib seda osa maali keskpunktiga
Keskul	
Pildi keskpunktis näeme / leidub / on / ...	
Värvina domineerib ...	
Tavaliselt tähendab / sümboliseerib ...	
Naise (eide) käsi on ...	
All vasakul	All paremal
Kunstnik paigutas alla vasakusse marka ...	Alla paremale marka maalis kunstnik ...
Maatal trüüsil leidub ...	All paremal murgas ...
See värv viitab ... / Need värvid viitavad	Käse kõlms on ...
Eeldame alammis käsi ...	Küünise tamber on ... See rõhust ...
See värv viitab ... / Need värvid viitavad ...	Ränkjal on ... See võib tähendada ...
Kekkaüte ...	

shata

ven veritama verina
 küünisküünistama, küünestega kragapima teravad küüned
 haaranng haaranngahaarjad

abstrakne
 rüük peas
 murendav
 jõuline
 sõjapealne

realistlik
 sill käävarel
 saum
 särke
 eluline
 ohutune

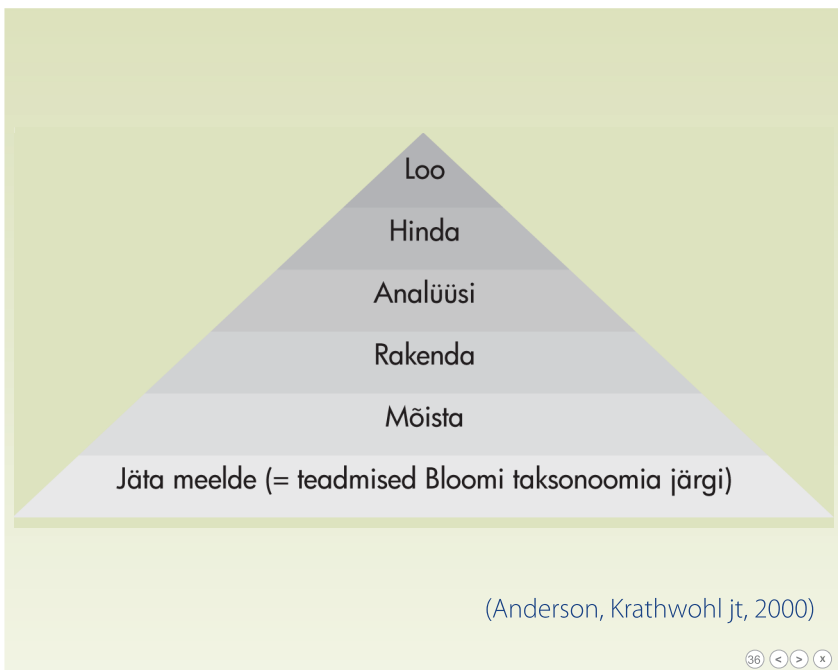
Kriitiline mõtlemine

Vaimsed protsessid, mida kasutavad õppijad:

“oma mõtlemist ja õppimist kavandades, kirjeldades ja hinnates.

(Moseley jt, 2005)

35 < > x

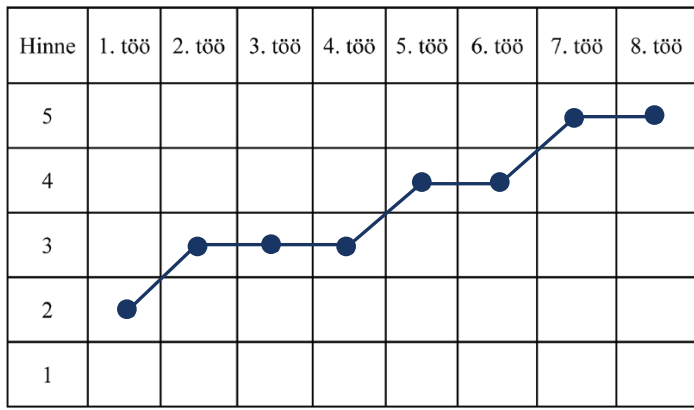
(Anderson, Krathwohl jt, 2000)

36 < > x

Autonoomsus

- otsustusõiguse ja vastutustunde kasv
- õpilased kirjeldavad soovitud tulemusi
- õpilased teevad otsuseid õppeprotsessi kohta, plaanivad tegevusi
- hindavad enda tööd
- räägivad rohkem kui õpetaja

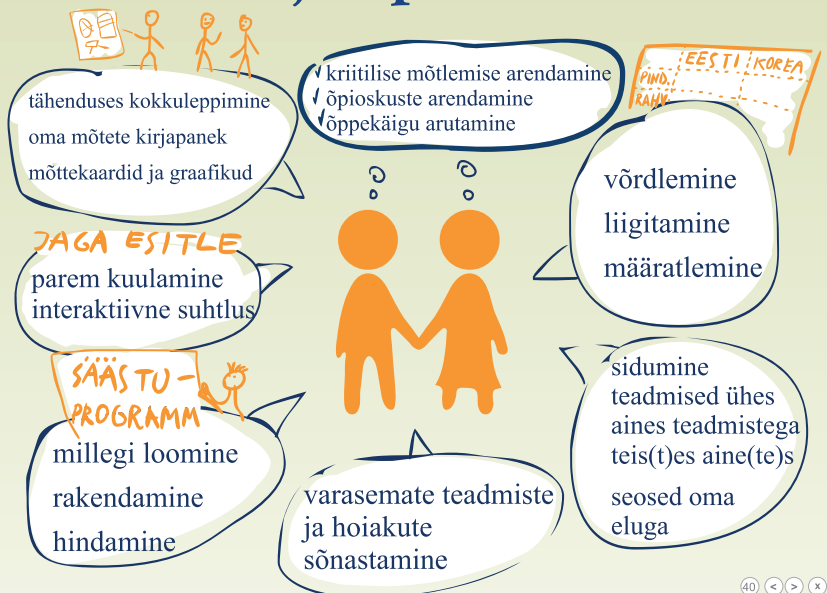
37 < > x

Täenduslikkus

Mis muudab midagi
täenduslikuks?

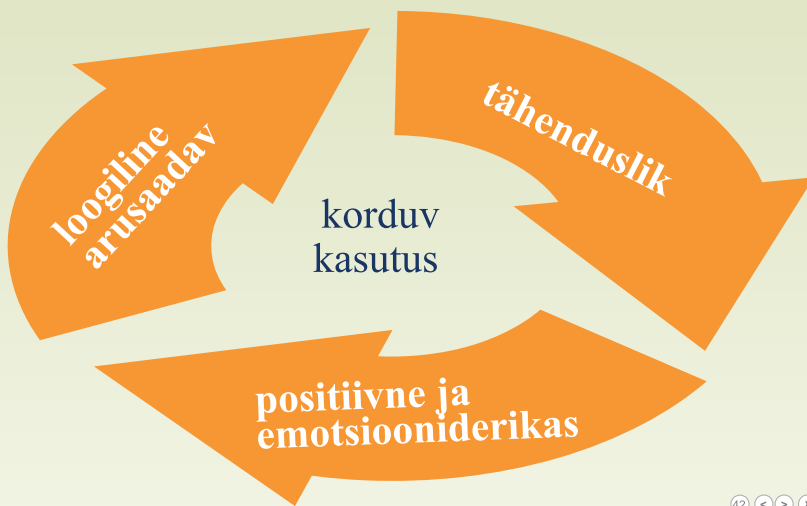
Kuidas aju õpib / mäletab?

Mäletamine

Mäletamine

Õpetaja roll?

- infoedastaja
- infonõudja
- hindaja

Ja teie puhul?

- Kui palju aega läheb arusaamise, kui palju tähenduslikkuse loomise peale?

44 < > x

Mäletamine

45 < > x

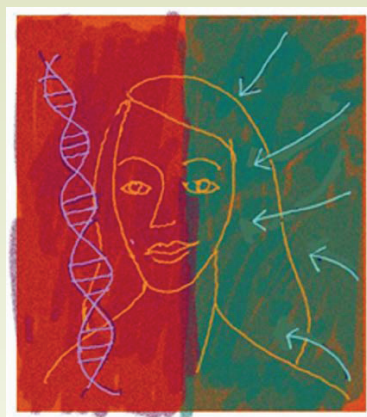

46 < > x

Enda hoiakute teadvustamine ja juhtimine

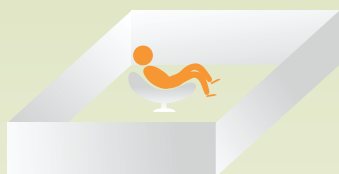
GEENID või KESKKOND

GEENID

KESKKOND

kinnistunud mõttelaad

arenev mõttelaad

Riigieksamite negatiivse mõju vältimine

Aja möödudes muutuvad A-tüüpi teadmised B-tüüpi teadmiste sarnaseks

A-TÜÜPI TEADMISED

Kõik need teadmised, oskused, hoiakud, mida inimene omab – inimese võimed

B-TÜÜPI TEADMISED

Kõik need teadmised, oskused, hoiakud, mida inimene omab ja mis lubavad eksameid edukalt sooritada

(Scott, 2010)

Aja möödudes muutuvad A-tüüpi teadmised B-tüüpi teadmiste sarnaseks

A-TÜÜPI TEADMISED

Kõik need teadmised, oskused, hoiakud, mida inimene omab – inimese võimed

B-TÜÜPI TEADMISED

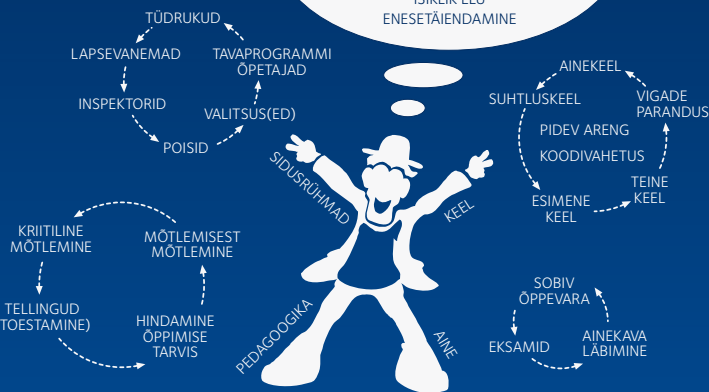
Kõik need teadmised, oskused, hoiakud, mida inimene omab ja mis lubavad eksameid edukalt sooritada

(Scott, 2010)

Kokkuvõte

Õpetaja kui žonglör

MÕTLEMISHARJUMUSED
 ENDA JA ÕPILASTE KAITSMINE KRIITIKA EEST
 MALLID
 HOIAKUD
 EMOTSIOONID
 ISIKLIK ELU
 ENESETÄIENDAMINE

Peeter Mehisto, 2010

LAK-ÕPPE AKTIVEERIJAD

pedagoogika ja LAK-õppe
 heada tavade süntees

TÄNAN!
